

Smernice za odgovorno uporabo orodij generativne umetne inteligence

Univerza v Novem mestu podpira odgovorno uporabo orodij generativne umetne inteligence (sistemi umetne inteligence, ki lahko na podlagi obstoječih podatkov ustvarjajo nove vsebine, med drugim besedilo, slike, zvok in video), pri čemer opozarja, da je treba pri uporabi teh orodij upoštevati vse pomembne vidike, vključno z varnostjo informacij in zasebnostjo podatkov, avtorskimi pravicami in akademsko integriteto.

Začetne smernice za uporabo orodij generativne umetne inteligence za študentke in študente pri pisanju seminarskih nalog:

- **Individualna odgovornost za vse ustvarjene in objavljene vsebine, vključno z gradivom, ustvarjenim z umetno inteligenco:** Vsebina, ki jo generira umetna inteligenca, je lahko netočna, zavajajoča ali v celoti izmišljena ali pa vsebuje avtorsko zaščiteno gradivo. Zato je treba takšno vsebino pred objavo kritično pregledati in oceniti njeno primernost. Preveriti je tudi treba, da ustvarjena vsebina ne spodbuja sovražnega govora, diskriminacije, nadlegovanja ali katere koli druge oblike škodljive ali žaljive vsebine.
- **Upoštevanje akademske integritete:** Pri uporabi orodij generativne umetne inteligence je treba upoštevati univerzitetna in fakultetna pravila o akademski integriteti. Prepovedano je plagiatorstvo, kršenje avtorskih pravic ali kakršna koli oblika goljufanja s predstavljanjem ustvarjene vsebine kot lastnega izvirnega dela. Ne glede na obseg ali področje uporabe generativne umetne inteligence je treba ob vsaki njeni uporabi zagotoviti ustrezno navedbo avtorstva. V tabeli 1 je zbrana etična in neetična uporaba generativne umetne inteligence pri delu študentov.

Pri uporabi orodij umetne inteligence v kateri koli obliki ali fazi dela (pridobivanje idej, priprava načrta raziskovalnega dela, izbira metodologije, neposredna uporaba generiranega besedila itd.), se nanj sklicujte po naslednjem zgledu:

- Med tekstem: (OpenAI, ChatGPT, 2023).
- V poglavju VIRI na način: Ponudnik. Orodje (verzija dan mesec) [generativni jezikovni model], internetna stran.

Primer:

OpenAI. ChatGPT3,5 (verzija 18. september) [generativni jezikovni model]
<https://chat.openai.com>.

- V PRILOGI dodamo ukaz in odgovor programa na način:

Ponudnik. Orodje (verzija dan mesec) [generativni jezikovni model], internetna stran.
Ukaz: »...«.

Odgovor programa: »...«

Primer:

OpenAI. ChatGPT3,5 (verzija 18. september) [generativni jezikovni model]
<https://chat.openai.com>

Ukaz: »Razloži ROE kot mero dobičkonosnosti«.

Odgovor programa: »OE (Return on Equity) je finančni kazalnik, ki se uporablja za merjenje dobičkonosnosti podjetja. Ta kazalnik omogoča oceno, koliko dobička podjetje ustvari glede na lastni kapital,...«

- **Orodja generativne umetne inteligence pri preverjanju znanja:** Uporaba generativne umetne inteligence za pomoč pri izpitih, testih ali vajah je prepovedana, razen v primerih, ko je takšno ocenjevanje izrecno zasnovano in strukturirano na podlagi uporabe orodij generativne umetne inteligence.

- **Zaščita zaupnih podatkov:** V javno dostopna orodja generativne umetne inteligence se ne sme vnašati podatkov, ki so označeni kot zaupni, vključno z nejavnimi raziskovalnimi podatki, v skladu s politiko informacijske varnosti univerze. Podatki, ki se delijo z generativnimi orodji umetne inteligence s privzetimi nastavitvami, niso zasebni in lahko nepooblaščenim osebam razkrijejo občutljive podatke.
- **Ribarjenje z umetno inteligenco:** Generativna umetna inteligenca je zlonamernim akterjem olajšala ustvarjanje prefinjenih prevar v veliko večjem obsegu. Še naprej upoštevajte najboljše varnostne prakse in prijavite sumljiva sporočila.

Tabela 1: Etična in neetična uporaba generativne umetne inteligence pri delu študentov.

Tip UI orodja	Programi	Etično (dopustno)	Neetično (nedopustno)
Izboljševalniki besedil	Grammarly, Quillbot, Instatext, ChatGPT ...	Jezikovni pregled (npr. pravopis).	Plagiatorstvo.
Prevajalniki	Google Translate, DeepL, ChatGPT, podobni LLM ...	Uporaba pri branju in pri podpori učenju ter pisanju v tujem jeziku.	- Reševanje testov in nalog. - Prevajanje z uporabo več jezikov z namenom zakrivanja podobnosti.
Tekstovni transformerji in generatorji	ChatGPT, Bard, Claude2, Llama2, Baidu ...	- Podpora pri raziskovanju. - Podpora pri iskanju idej. - Ustvarjanje izhodišč za nadaljnje delo. - Uporaba kot vir z navedbo v virih ter z navedbo ukaza ("prompta") in odgovora v prilogi, s katerim se je generiral tekst.	- Uporaba UI generirane vsebine kot lastno delo. - Reševanje domačih nalog, pisanje sem. nalog. - Uporaba UI generiranih odstavkov brez sprememb in preverjanja pravilnosti. - Uporaba, ko predavatelj prepove uporabo UI orodij.
Ne-tekstovni transformerji in generatorji (slike, programska koda, video, matematika, ...)	Midjourney, Dall-E, Code Interpreter, GitHub Copilot, CodeWhisper, StarCoder, StableCode, PolyCoder, ChatGPT, Bard, ...	- Podpora pri raziskovanju in pri pridobivanju navdiha za začetek dela. - Uporaba kot vir z navedbo v virih ter z navedbo ukaza (prompta) in odgovora v prilogi, s katerim se je generiralo vsebino.	- Uporaba UI generirane vsebine kot lastno delo. - Primeri, ko predavatelj prepove uporabo UI orodij.

Če imate vprašanja, se obrnite na nosilca predmeta. Smernice za odgovorno uporabo orodij generativne umetne inteligence so bile sprejete na Kolegiju rektorja, dne 20. 9. 2023 in začnejo veljati s 1. 10. 2023.